

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Senior és Superintendens a XVI. századi Magyarországon, különös tekintettel az egykorú németországi protestáns kánonokra

Egyháztörténetíróink közül többen úgy látják, hogy a XVI. századi magyar református egyházak alkotmányi, szervezeti és kormányzati kialakítására a magyarországi lutheránus szervezkedések voltak elsősorban hatással. Ők pedig a Németbirodalomból kapták a mintát, amit saját viszonyaiknak megfelelően alkalmaztak és változtattak meg itthon.

Jelen dolgozat célja, hogy a Sehling által összegyűjtött németországi XVI. századi protestáns kánonokból jónéhányat kiemeljen s összehasonlítva a hazai XVI. századi protestáns kánonokkal, következtetést vonjon le az idegen hatás mérvéről, adjon konkrétumokat, melyek során tisztánlátásunk az eddigénél több napsütést élvez.

1. Az esperesi hivatal épügy a katholicizmusból jött át, mint maga a püspöki hivatal, sőt közvetlenebbül és hamarabb ennél.¹ Az esperesi hivatal régebbi is, mint a püspöki, minélfogva az esperesi megyék is régebbiek, mint a püspöki kerületek. Az espereseket többféleképpen nevezték. Az óvári zsinat (1554) praelatusoknak mondja, nevezik aztán fősenioroknak, archipresbiternek, archidiakonusnak, inspectornak, dékánnak. A német kánonok superintendensnek, seniornak hívják. Maga az esperes szó az archipresbiter szóból lett.

Németországban már az 1527-i „Instruction...”-ban körvonalozva találjuk az esperes kötelességét, kinek felügyelte alá rendeltettek a szászországbeli lelkipásztorok, hogy ellenőrizze azok életét, életmódját s hogy ígehirdetésükben nem tévtanok terjesztői-e?² Luther is rendeli a maga „Unterricht...”-jében (1528), hogy a lelkipásztorok felettese az esperes, akár kolostorban lakjanak, akár gyülekezet élén álljanak. Kötelességük ellenőrizni azt, hogy a lelkészek az evangéliumot tisztán és hűségesen hirdessék, hogy a hívők a sákramentumokkal lelkük

épülésére éljenek, hogy a lelkészek példás életükkel a nép előtt kitérjenek, visszavonást ne keltsenek, a felsőbbiséggel szemben szolgálatkészek legyenek. A tévtanok hirdetőjét köteles volt az esperes a tartományi fejedelemmel jelenteni. Az új lelkészeket állásukban Ő erősítette meg, miután életüket és tudományukat megvizsgálta.³

Az 1555-i „Instruction zur visitation” szintén a lelkipásztorok élete és tudománya feletti felügyelettel bízta meg az esperest, akinek kötelessége volt évenként nem is egyszer végiglátogatni a gyülekezeteket, a látogatásról jegyzéket készíteni, hogy melyik helységben ki volt a lelkész, aztán mit tapasztalt, mennyit költött évre, ivásra, hány lovat bérelt a továbbutazásra? Kiadásait be kellett terjesztenie a consistoriumhoz, hogy azt megtéríthessék. Kötelessége volt évenként egyszer zsinatra hívni lelkész-társait, hol mindegyik ismertette saját- és gyülekezte ügyeit. Ha valahol hiány, vagy más elintézni való ügy volt, azt a consistorium elé terjesztették. Az esperes tudta nélkül senkit sem lehetett állásából elmozdítani sem a gyülekezetnek, sem a patronusnak. Ha valaki későn érkezett a zsinatra, büntetésül egy ezüst groschent fizetett, egy forintot adott, ha igazolás nélkül távol maradt. Elmaradásának okát levélben kellett bejelenteni. Ha valaki hazug ok miatt maradt el s rájöttek, három forintot fizetett.

A Henneberg grófságbeli „Visitationen Ordnung” (1574, 1577)⁴ szerint az esperes főkötelessége az egyházlátogatás. Felügyelték az egyházakon kívül az iskolákra, a lelkészek életére, liturgia megtartására, egyházi javakra, a tudomány tisztaságára. Látogatásuk alkalmával kötelesek voltak körzetük minden helységében leltárt készíteni, továbbá jegyzőkönyvbe foglalni a lelkész javadalmát s azt felterjeszteni a püspökhöz.⁵

(Tiszaföldvár.)

Dr. Gál Lajos.

(Folytatjuk.)

¹ Zoványi: Puritánus mozgalmak a magyar református egyházban. Bp., 1911. 11. l.

² Sehling: Die evangelischen Kirchenordnungen des XVI. Jahrhunderts. I. abtheilung, I. hälfte (ezután: K. O. I. a. I. h.), Leipzig, 1902. 146. l.

³ U. o. 171. l.

⁴ Sehling: K. O. I. a. II. h. 291. l.

⁵ Lásd az 1551-i neumarki rendtartást, Sehling: K. O. III. Band, 37. l.

A Kollégium támogatása

A Debreceni Protestáns Lap 5. számának megjelenése óta az abban közölt megajánlások erősen megnövekedtek.

Alább ismertetünk néhány levelet, amelyek a megajánlások kapcsán érkeztek Püspök úrhoz vagy a Kollégium Igazgatóságához.

Dr. Józ István debreceni városi aljegyző, tb. tanácsnok a következőket írja:

„Az egyházkerület elnökségének 1—1941. sz. és a Kollégium igazgatóságának 134—1940/41. számú körleveléből szeretett Alma Materem súlyos helyzetét megértettem és átéreztem.

Úgy érzem, hogy a Kollégium megszűnése a lelkemnek egy darabját tépné ki, sőt, ha csak le kellene is szállania arról a magaslatról, amelyen állva közel félezredéves fellegvárát a magyar reformátusságnak, vétkes mulasztás vádjára súlyosodnék mindazokra, akiknek és őseiknek fenn lobogtatta az evangéliumi hit, a tudomány, az emberiség és a nemzeti szellem fátylát, ha a segítségért kiáltó szózat most nem tudna a lelkünkhez férközni.

Tehát nemcsak a lelkeim hitét követem, hanem súlyos vádnak a lehetőséget háritom el magamtól, amikor magam részéről a tölem telhető igyekszem megtenni drága, ősi intézményünk megmentésére, illetve talpraállítására, mely intézményhez a tanítványi hálán túlmenően szorosabb családi szálak is fűznek, boldogult édesatyám Józ István gimnáziumi felügyelő és szép-nagybátyám Lugossy József, a keleti nyelvek volt tanára révén.

A tanulói éveim alatt élvezett jótétemények megközelítő anyagi visszafizetésének szándéka vezet, s attól feltételeztem, hogy korábban el nem halok, illetve anyagi helyzetemben nem következik be lehetetlenítő sorsfordulat:

ezennel kötelezően megajánlom havi 20 pengőnek a Kollégium megsegítése céljára hét éven át leendő fizetését 1680 P összeg erejéig.

Kérem a jó Istent, hogy a nemes akciót a szívek áldozatos szeretetének felkeltésével vezesse teljes sikerre.”

Bán István lelképásztor — aki a mult számunkban közölt 500 P-t ajánlotta fel —, ezt írja levelében: „Ötven éve volt az ősszel, hogy boldogemlékü Édesapám kézenfogott és felvitte a Kollégiumba, mint majdnem 6 éves kis fiút, hogy beírasson az I. elemi osztályba. Attól kezdve 18 éven át voltam a Kollégium növendéke. A 19. évben (1908—09) pedig ugyanez a Kollégium segítő karja vitt ki a straszburgi és berlini egyetemekre. Úgy nekem is, mint száz, meg száz más szegény ifjúnak igazán Alma Materem volt a Kollégium. Tudom, hogy morzsák ezek a kis összegek ahhoz az áldott kenyérhez képest, amit a Kollégium nekem is adott, mikor életem legszebb korában, egy fél emberöltőn át testben-lélekben táplált, nevelt; de „ezüstöm és aranyam ninesen nekem...” Jól esik hinned, hogy az Alma Mater a hálamorzsákat is jónéven veszi.”

Nagyarsány egyházközség évi 100— P-t.

Dienes László ezt a levelet küldte: „A Kollégium 10 évig táplált, nevelt tudományával, Igével, kenyérrel. A tudományért, Igéért, evangéliumi nevelésért soha meg nem fizethetek, ha minden aranyamat összeszedném is, ha minden hálám elrebném is, de boldog vagyok, hogy a kenyérért valamit visszaadhatok, visszafizethetek, ezért kész szívvel ajánlom fel hét éven keresztül fizetésemnek egy százalékát, évi 30— P-t, összesen 210— P-t.

Balogh Miklós lelképásztor is évi 100— P-t. ad. Ez a két összeg 1400— P-t jelent. A határozatból közöljük a következő sorokat: „Prezbitérium ismerve a debreceni Kollégium évszázadok óta az egyház és a haza javára megmutatott kulturmunkáját, érezve az áldozatra való elkötelezettséget: a lelkész indítványát elfogadja s egyhangúan elhatározza, hogy a debreceni Kollégium megsegítésére 1941. évtől 1947. évig bezárólag évente 100 P-t december 1-ig, tehát összesen 700 P-t a Kollégium pénztárába befizet.

A legnagyobb megajánlást *Hódmezővásárhely* egyházközség tette: évi 1000— P-t a következő szavakkal: „Prezbitériumunk teljes mértékben méltányolja azt a nemes igyekezetet, amely a debreceni Kollégium, mint a tisztántúli református magyar élet és művelődés fellegvárának a jövődjét kívánja egy hatalmas, hitmegpróbáló erőfeszítéssel biztosítani, átérzi azt a felelősséget is, amely nagy egyház-

községünkre hárul e tekintetben s azt vállalni is kívánja, azonban egyházunk mostani, kivételesen súlyos anyagi helyzetében, amikor a költségvetés egyensúlyát is csak a legszigorúbb takarékosági rendszabályokkal és adóemeléssel lehetett megteremteni, csak a következőt igéri és reméli a debreceni Kollégium megsegítésére felajánlani: évenként 1000 P-t.” — Dr. Csáky Lajos ügyvéd, hódmezővásárhelyi főgondnok: évi 200— P-t; a lelkészek fizetésük 1%-át. Ha ezeket összegezzük, 10,000— P-n felüli összeg jön ki Hódmezővásárhelyről.

Hegedűs Kálmán nagykeréki lelképásztor levelét érdemes közölni: „Szinte szegényem, hogy csak most, a nagy akció megindulásakor, kérésre jelentem be azt a szándékomat, hogy a Kollégium nekem adott segélyeit, ösztöndíjait igyekszem visszafizetni. Nekem különösen sok köszönnivalóm van. Én hazulról soha, semmiféle segítséget nem kaphattam se tandíjra, se konviktusdi díjra. Mindent, de mindent a Kollégiumtól kaptam: ruhát, könyveket, ételt, lakást, buzdítást, nevelést, meg szeretett tanáraim bizalma folytán minden szükséges kiadásaimra elégséges fedezetet nyújtó instrukciókat is.

Szegényesen öltözött, kis falusi gyermekként, zsebében a magányvizsgálati díj utolsó fillérig kiszámított költségével, egyedül (életemben akkor először) mentem Debrecenbe levizsgálni az I. gimnáziumról, mégsem volt alkalmam soha velem szemben sem ridegséget, sem lenézést tapasztalni a tanárok részéről. Sőt bennük szerettem meg a Kollégiumot, szemük biztató nézése, vagy elismerése volt nekem a legnagyobb kollégiumi jótétemény. Ők tán nem is tudják, mert nem volt szokásom a szembe hízelkedés, hogy úgy szerettem őket, mint az apámat.

Tudom, hogy ezt a szeretetet, ezt a melegséget meghálálni és visszafizetni nem lehet, de a pénzben folyósított jótétemények visszafizetésére elkötelezem magam: felajánlom fizetésem egy százalékát 7 éven keresztül. Ez évi 45 P-t jelent. Ezenkívül ünnepélyes ígéretet teszek arra is, hogy ez összegén kívül földjavadalom évi termésének mértéke szerint 25—40— P-t fogok a kollégiumi pénztárba befizetni.

Szeretném, ha ajánlatom már nagyon sokadik lenne és utána még sok következne.”

Karácson András békési elnöklelkész levele: „A debreceni református Kollégium nekem is Alma Materem, drága szellemi anyám, aki 12 esztendőn keresztül soha meg nem hálálható nagy szeretetével dajkált engem is. Nem az anya hibája, hogy a gyermek szellemi arculatán némi foltok és sörnyögözések maradtak. A fiúé. Mégis érzem, gyermeke, fia voltam és holtomig az is maradok. Amivé lettem: Isten és földi szüleim után mindent ennek az öreg Kollégiumnak köszönhetek. Nagyított fényképét parókiam falán, drága emléket pedig szívembe zárva féltő szeretettel őrzöm. Hálám csekély jeleként az Öreg Édesanyának 1000—, azaz Égvezer pengőt ajánlok fel, mely összeget az 1941—47. évekre egyenlően elosztva hét részletben minden év szeptember 1. napján fizetem be az iskola pénztárába. Még majd halálom esetére is megemlékezem róla egy majdan nevemet viselő alapítvány formájában.”

Nagy Balázs csépai segédlelkész levele: „Míg Isten éltet, segédlelkézi jövedelmemből évi 20— P-t, parókus lelkézi jövedelmemből pedig 1%-ot fogok a Kollégiumnak juttatni hálából azért, hogy kaphattam melegséget s „repülő kosztját” csaknem két éven keresztül, mert bizony én olyan szegény voltam, hogy még a legkisebb díjat sem tudtam megfizetni.

Az öreg falak azonban megtűrtek! Tűrjenek meg még sok századon keresztül hozzám hasonló szürke egereket.”

Bagdy István segédlelkész (Tiszafüred) levele: „Szegyenkezve állottam, hogy nem tudom a mi Édesanyánkat anyagiakkal segíteni. Csak imádságom volt vele. Most Isten váratlanul reánknezett! és számításom kívül kaptuk segédlelkészek a felemelt kongruát. Én negyedmagammal élek, de ezt a pár fillért elszakítom és ígérem, hogy anyagiakban is, hogy javulni fog sorsom, olyan mértékben állok a Kollégium megsegítésére.”

Gebe egyházközség évi 40— P-t. *Nagy Gyula* lelképásztor is évi 40— P-t ad. A lelképásztor leveléből közöljük a következő részt: „Mély tisztelettel jelentem azt is, hogy ha Isten életemnek kedvez, 7 éven át évenként 40— P-vel fogom a Kollégiumot támogatni, mert végtelen hála él szívemben a Kollégium iránt. Nem lennék most lelképásztor, ha a Kollégium ki nem terjeszti felettem szárnyait. Imádkozom is azért, hogy az Isten adja meg számára a lehetőséget, hogy

minél többen emlékezzenek rá hálás szívvel, hozzám hasonlóan. Imádkozom a mentő-munka diadaláért és azért, hogy a Kollégium elén Karai Sándorhoz hasonló szívek álljanak, akik mindig meg tudják érteni a pénztelen, szegény, tanulni vágyó ifjak helyzetét.

Szeretettel gondolok e percben Arra is, akinek tollán keresztül a Kollégium segélykiáltása a szívembe vágott: a Főtisztelendő Püspök Úrra, aki ismerte és megértette a nehéz helyzetet. Adja Isten, hogy szava ne legyen pusztába kiáltó szó és megérhesse mostani magvetésének gazdag aratását."

Zsákai református egyház: 7 évig évi 50 P-t;
Gerzsenyi István lelkipásztor, Zsáka: 7 évig évi 20 P-t;

Dr. Balogh Jenő főgondnok, konventi elnök: az Egyetemes Konvent tan- és énekeskönyvi bizottsági tiszteletdíját, 100 P-t;

Dr. Madar Zoltán mezőörsi (Győr m.) lelkipásztor: fizetésének 1%-át, évi 35 P-t;

Balmazújvárosi magyar egyház: évi 200 P-t;
Jakucs Sándor lelkipásztor pedig: évi 50 P-t. ajánlott meg.

Dr. viléz Roncsik Jenő tűzoltófőparancsnok: joghallgató korában kapott ösztöndíjait visszafizeti.

Fazekas Gyula karcagi ny. vallás tanár, mivel már 71 éves, 7 évre nem osztja el, de a folyó évben ígér 500— P-t.

Csanak István bankigazgató, Budapest: évi 50— P-t;

Dr. Bertók Lajos könyvkereskedő: évi 50— P-t;
Molnár Vince esperes Darvas: folyó évre 50— pengőt, azután 30—30— P-t;

Bihartordai egyházközség évi 30— P-t, Király Sándor lelkipásztor 15— P-t, Daday Ákos igazgató-tanító évi 12— P-t, Vígváry Lajos kántor 24— P-t, Szilágyi Gizella 12— P-t, összesen 7 év alatt 603— pengőt;

Tatay Zoltán árvaszéki elnök 100— P-t;
Körösnagyharsány 1941-re 20— P-t;
Márton Károly tanító Rohod: évi 5— P-t;
Kovács Kálmán erdőtanácsos havi 5— P-t, fizetésének 1%-át;

Bary Gyula esperes Nagyberég: több negyed-évi esperesi díját, negyedévenként 116— P-t;
Földes egyházközség 70— P-t, 15 adományból 147— P-t küldött be;

Nyíri Géza ny. MÁV. felügyelő: folyó évben 35— P-t;

Dr. Vértessy István orvos, Harta: havi 15— P-t;
Dancsháza egyházközség évi 10— P-t, Ballay Aladár lelkipásztor 20— P-t;

Tiszaszalka egyházközség évi 15— P-t, Szabó Gyula lelkipásztor 20— P-t;

Márton József kántortanító évi 20— P-t;
Ormós István lelkipásztor Nyírkarász: évi 20— pengőt ajánlott fel.

Molnár Zoltán hajdúhadházi lelkipásztor és neje a már bejelentett 350— P helyett 1000— P-t, Kóti Jeremiás a már bejelentett évi 60— P-t;
Dr. Sallay Géza ny. városi főjegyző évi 20— P-t, Vida Károly kántor évi 20— P-t, Kovács József főjegyző évi 20— P-t, v. Veszprémy István közig. jegyző 6 éven át 40— P-t, az utolsó 7. évben 60— pengőt, Csősz Ferenc igazgató-tanító évi 50— P-t, Dr. Dancsy László községi főorvos 5 éven át évi 20— P-t, Dr. Balogh Gyula ny. városi tanácsnok évi 20— P-t, v. Dr. Hadházy Ferenc ügyvéd évi 20— P-t, Kiss Gyula tanító évi 12— P-t, Szabó

József tanító évi 12— P-t, Csiha Gábor tanító évi 10— P-t, Ónodi Géza tanító évi 12— P-t, Dr. Poroszlay Ferenc főszolgabíró évi 30— P-t. Hajdúhadháznak ez a megajánlása 4810— P-t jelent.

Lapunk 5. számában nyugtázott összeg	2,428— P
Balogh Jenő főgondnok, a Konvent világi elnöke	100— P
Nagy Balázs csépai segédlelkész, Csépa	10-10 P
Márton Károly tanító, Rohod	5— P
Kollégiumi Diákszövetség	500— P
Zöld József h.-polgármester, Debrecen.	100— P
Dr. Salánki József tisztiorvos, Debrecen	50— P
Nagy Sándor igazgatótanító, Debrecen	50— P
Dr. Lévy Béla v. tiszti ügyész, Debrecen	30— P
Hegedűs Kálmán lelkipásztor, Nagykereki	20— P
Ács Nagy Lajos gyógyszerész, Hajdúszovát.	5— P
Kovácsy Kálmán erdőtanácsos, Debrecen, Magoss György-tér 6.	5— P
Futó András püspöki titkár, Debrecen	20— P
Id. Nagy Lajos preszbiter, Nagyar	1— P
Bary Gyula esperes, Nagyberég, negyedévi esperesi díja	116— P
Dr. Balogh Béla törv. tanácselnök, Debrecen.	15— P
Szabó Gerzson Debrecen, Eötvös-u. 5.	7-50 P
Földesről 15 személy adománya	147— P
Földesi református egyházközség	70— P
Bagdy István segédlelkész, Tiszafüred	4— P
Tóth József agyagipari raktár, Budapest	20— P
Gulácsi református egyházközség	10— P
Gulácsi Esze Tamás bajtársi egyesület „Szittya” törzse	10— P
Nagy Sándor főjegyző, Püspökladány	3— P
Dr. Osváth Ferenc, Budapest	10— P
Bihartordai református egyházközség 1941-re.	30— P
Király Sándor lelkipásztor Bihartorda, 1941-re	15— P
Dr. Hajdú Gyula lelkipásztor, Berettyóújfalu	100— P
Dr. Csáky Lajos ügyvéd, református főgondnok, Hódmezővásárhely	200— P
Czellár Ferenc mérnök, Budapest, II. Ady Endre-utca 12.	20— P
Puky Endre, a Közigazgatási bíróság elnöke, volt külügyminiszter, Budapest, II. Ilona-utca 24.	50— P
Dr. Jakucs Benő MÁV-tanácsos, állomástfőnök, Komárom	10— P
Nyíri Géza ny. MÁV-felügyelő, Debrecen, Deák Ferenc-utca 6.	5— P
Dr. Vértessy István orvos, Harta	15— P
Gulácsi Leányegyesület	10— P
Dancsháza református egyházközség	10— P
Ballay Aladár lelkipásztor, Dancsháza	20-10 P
Pető Ferenc ny. igazgató, Tiszalök	6— P
Karla Ödön református lelkipásztor, Józsa	100— P
Kóti Jeremiás Hajdúhadház, jan.—márciusra	15— P
Dr. Újlaky Béla kir. járásbíró, Berettyóújfalu	4— P
Kárpáti Károly igazgatótanító, Karcag	2— P
Dr. Barcsay Károly vm. t. főügyész, Nagyvárad, márciusra	3-56 P
Dr. Godács Imre lelkipásztor, Hódmezővásárhely	50— P
Losonczy Endre lelkipásztor, Hódmezővásárhely	20— P
Dr. Desző Antal egészs. főtanácsos, vm. t. főorvos, Kondoros	10— P
Kósa Béla református lelkipásztor, Tivadar.	2— P
Birtha József református lelkipásztor, Apagy. Váradi-Szabó Sándor ny. százados, Debrecen, Simonyi-út	5-10 P
Liptai László p. ü. számtanácsos, Budapest, XI., Horthy M.-u. 124. fsz. 5.	10— P
Dr. Szende Sándor, Budapest	6— P
Gróf Degenfeld Pál, volt egyházkerületi főgondnok	5— P
	5,000— P
Összesen	9,461-22 P

A legnagyobb befizetés gróf Degenfeld Pál téglási földbirtokos, volt egyházkerületi főgondnok úr 5000— P-je. Ő nem akar külön alapítványt létesíteni, hanem az egész összeget a Kollégiumot felsegítő akció javára rendelte.

Kérjük azokat az egyházközségeket, ahol több kisebb megajánlást jelentenek be tanítók, presbiterek és más egyháztalagok részéről, hogy az ők és a kollégiumi pénztár könnyebbé szempontjából

az évi adományokat összegyűjteni és egy befizetési lapon szíveskedjenek beküldeni.

A hivatalos nyugtázásból a legújabb adományok kimaradnak, ezért szíves elnézést kérünk, mert a lapzárta miatt mindig néhány nappal előbb kell a jelentést összeállítani.

A Kollégium hálás köszönetét tolmácsolja
Debrecen, 1941 március 8.

a Kollégium igazgatósága,
Jakucs István.

HALOTTAINK

Fekete Gyula nyugalmazott lelkész, a tiszántúli egyházkerület volt missziói lelkésze, volt bánáti esperes, volt kikindai lelkipásztor, 81 éves korában, hosszu szenvedés után Budapesten elhunyt. Ugyanott temettetett el a X. ker. új köztemetőben. Hú munkás, szelidlelkű pásztor, elevenfollú népies egyházi író volt, kinek munkássága nyomán sok áldás fakadt. Áldott legyen emléke. A B. F. R. A.

Berentés Lajos, a békési „Szegedi Kis István gimnázium” igazgatója, 60 éves korában, hosszas betegeskedés után elhunyt, 25 évig volt az iskola kitünő tanára, majd 10 évig hűséges igazgatója. A békési gimnáziumból, működése áldott színhelyéről kisértek nagy részvét mellett pihenőhelyére. Az igaznak emléke áldott. A B. F. R. A.

KÜLÖNFÉLÉK

A Debrecenben megjelenő „Tiszántúl” című református irányú politikai napilap vezetését március 9-től Balla Árpád orosházi vallásoktató-lelkész vette át, kinek nevét kívált a „Lelkészegyesület” hasábjain megjelenő írásaiából, ország-szerre ismerik egyházi körökben.

Személyi hírek. Jánossy Imre debreceni segédlelkész a szatmármegyei Nagyhadosra választották rendes lelkészé. Állását rövidesen el is foglalja. A hosszabb szabadságot nyert Balla Árpád helyére Orosházára hitoktató-lelkészül püspök úr Kósa Ferenc debreceni segédlelkész, - annak helyére Debrecenbe Gönczy Sándor eddigi dévaványai segédlelkész rendelte; Isten áldása legyen a hű munkásokon új orbhelyeiken is.

Megjelent a **LELKIPÁSZTORI NAPLÓ**, a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomdája nagy gondnal s izlésesen kiállított kiadványa; forgalomba hozza a MÉLIUSZ könyvkereskedés. A Napló keménykötésben, finom írópapíron készült, albumalakú, könnyen kezelhető, rovatai precízen vannak egybeállítva, azonnal áttekinthetők; nagysága: 24-30 cm. Ára: 3 P. Előszavában részletes és tárgyilagos magyarázat olvasható a Napló vezetéséről és használatáról. Felhívjuk reá olvasóink szíves figyelmét.

A hajdúböszörményi népfői-skola az elmúlt vasárnap, március 9-én zárult be, kéthónapos áldott s bizonyára gazdag gyümölcsöket termő munka után. Mintegy harminc ifjú vett részt a kemény munkában; naponta átlag 5-6 előadást hallgattak, állandóan jegyzeteket készítettek. A reggeli és esteli áhítatok során végimentek az egész Heidelbergi Káten, a tanfolyam lelkes és onfeláldozó vezetőjének kalauzálása mellett. Püspökünk a hajdúböszörményi népfői-skolát két ízben is meglátogatta, először előadást tartott, majd a záróünnepélyen az ótemplomban prédikált a tanfolyam hallgatói és a gyülekezet részére. A tanfolyam az elméleti képzés mellett gyakorlati célokat is szolgált. Egy alkalommal az ifjak ellátogattak Debrecenbe is és tanulmányozták az egyház életét, megtekintették maradványokat alkotásait. A népfői-skola minden tiszteletet és elismerést megérdemlő vezére Dr. Ferenczy Károly missziói lelkészünk volt.

FELHÍVÁS. A „Pusztalakók a Bibliában” c. traktátus megjelent. Az eddig beérkezett igénylések alapján folyamatban van a traktátus expedálása. A csomaghoz mellékelt postai befizetési lap felhasználásával kérem a megfelelő összeget a nyomdának elküldeni. A traktátus ára darabonként — amint ezt már közölte a Debreceni Protestáns Lap — 4 fillér. További megrendeléseket éimemre (Debrecen, Ferenc József-út 71) kérek. Dr. Ferenczy Károly.

A közpészabolcsi egyházmegye vezetői körzeli ifjúsági konferenciára hívták össze az egyházmegye ifjúságát. A konferenciák Nagykálló, Nyíregyháza, Gáva, Búj, Kemece és Nagyhalász gyülekezeteiben mentek végbe. A konferencián a gyülekezet is jelen volt. Istentisztelettel kezdődött, majd részekre osztva külön a fiúk és a leányok, férfiak és asszonyok számára voltak evangéizáló előadások és este befejező vallásos estével ért véget. Értékes szolgálataikkal résztvettek: Kiss B. Julianna országos leánytitkárnő, Keresztes Sándor egyházmegyei missziói előadó, Fekete Lajos egyházmegyei ifjúsági előadó és Tamás Ferenc. A konferencia végén Nagyhalászon ifjúsági tagavatás és zászlószentelés volt.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától,
870-1941. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi kebelbeli esperesi és lelkipásztori hivatalhoz, továbbá valamennyi elemi-, közép- és főiskolánk igazgató-ságához az árvízkarosultak segélyezése tárgyában.

Minden magyar embernek tudomása van az ideí árvizek okozta pusztításokról. A mezőgazdaságban szenvedett kár mellett különösen nagy és érzékeny veszteség az, amely a lakosságot lakóházainak és melléképületeinek összeomlásában érte. Minél szűkösebb viszonyok között élt valaki, ez a kár annál érzékenyebben sújtotta. A csapás annál súlyosabb, mert egy, a tavalyi hasonló csapásoktól már nagyon megpróbált és kimerült lakosságot sújtolt.

A Kormányzó úr öfönméltóságának felszólítására az egész magyar társadalom ez idén is egy emberként áll talpra, hogy az árvízkarosultakon segítsen. Ebből a szolgálathól ki kell vennie a maga részét a magyarországi református egyháznak s így a tiszántúli egyházkerületnek is.

Elsősorban az Ige prédikálásával. Bizonyoságot kell tennünk arról, hogy mindnyájan egy test tagjai vagyunk és ha az egyik tag szenved, szenved a többi is. Példaadóan kell betöltenünk Krisztus Urunk törvényét: egymás terhét hordozzátok.

De éppen ilyen fontos az is, hogy a mi testvéri szeretetünk jócskeledetekben jusson kifejezésre.

Evégből felhívom az összes lelkipásztorokat, hogy e körlevelet terjesszék a prezbitérium elé s a prezbitériumnak, vagy ha sürgős összehívása nehézségbe ütköznék, a prezbitérium elnökségének határozatával állapítsák meg, melyik vasárnap lesz legalkalmasabb az árvízkarosultak javára gyűjtést végezni. A meghatározandó vasárnapon, ha csak egy módja van, még március havában, a délelőtti istentisztelettel rendeljék e keresztyén szolgálát végzésére. Az ígehirdetésben emlékezzenek meg Isten próbatételének nagy nevelő határsáról. Könyörögjenek a kárvallottakért s azért, hogy a további csapást Isten fordítsa el rólunk. Imádkozzanak a testvéri felelősség és a segítő szeretet érzéseinek felébresztéséért s főképpen, hogy Isten a jókedvű adakozók filléréiből rendelje ki azt az összeget, amely magyar testvéreink kenyerének megszerzését, házának megépítését biztosítja. Ugyanakkor pedig a templomi perselyeket az árvízkarosultak javára tegyék ki.

Az iskolaszékek elnökségét, a közép- és főiskolák igazgatóságát felhívom, hogy böles belátásuk szerint tájékoztassák a tanulóifjúságot a kár nagyságáról és a testvéri szolidaritás kötelességeiről. Bár az iskolákban a gyűjtést nem engedhetem meg, semmi akadályva nincs annak, hogy a tanulóifjúság akár a gyülekezeti istentisztelet, akár pedig külön e célra tartott ifjúsági és gyermekistentiszteletek perselyeibe adakozzék.

Az Esperes urakat, valamint bármily fokú iskola fenn-tartótestületének elnökségét, továbbá az egyház különböző hatóságainak hivatali főnökeit felhívom: *tegyenek meg mindent, hogy a magyarországi református egyház minden alkál-*

mozdítja, lelkésze, tanára, tanítója, egyházigazgatási tisztviselője segédletére egy havi fizetésének legalább 1%-át ajánlja fel az árvíz-károsultak javára s történeljék megfelelő intézkedés ennek beszedéséről és elküldéséről.

Minden begyűlt pénzüsszeget méltóztassék az Országos Földhitelintézethez „A magyar reformátusok az árvíz-károsultakért” cím alatt nyitott külön folyószámára elküldeni. Az adományok beszolgáltatására alkalmas postafutárak pénztári befizetési lapot a konventi iroda közvetlenül küldi meg valamennyi református egyházközség lelkészi hivatala és valamennyi református főiskola, közép- és közép-fokú iskola igazgatóságára címére.

Felhívom a tiszántúli egyházkerület területén lévő minden önálló költségvetési joggal bíró egyházi testület vezetőségét, méltóztassék mérlegelni: a rendelkezésükre álló anyagi eszközök felhasználásával, a rendes költségvetési keretek között, mekkora összeget tudnak e nemes célra elküldeni?

Bízom abban, hogy egyházkerületünk minden tisztviselője, sőt minden egyes hívő tagja megérzi azt a nagy kötelességet, amely e nemzeti csapásból mindnyájunkra hárul s átlátja az Igé igazságát: „Közülünk senki sem él önmagának és senki sem hal önmagának, mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár élünk, akár halunk, az Uréi vagyunk.”

Végül tudatni kívánom, hogy az Egyetemes Konvent elnökségének kezdeményezésére a másik három egyházkerület püspöke is egyidejűleg saját hatáskörében minden tekintetben hasonlóan intézkedett.

Debrecen, 1941 március 4. Atyafiságos tisztelettel:

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

902—1941. szám.

FELHÍVÁS

vallásoktatóknak az egyházkerületi valláspedagógiai konferenciára való kiküldése és költségeik fedezése tárgyában.

Felhívom az érdekelt egyházközségek figyelmét arra, hogy egyházkerületi vallásoktatási szakosztályunk az egyházkerületi közgyűlés 352/1941. számú határozata alapján folyó évi április hó 16—17. napjain Debrecenben egyházkerületi valláspedagógiai konferenciát rendez. E konferencia tárgyai főként az elemi iskola VII—VIII. osztályának, a gazdasági ismételőiskola és az iparostanonc-iskola vallásoktatási kérdéseit ölelik fel. Kívánatosnak tartom, hogy az ezen iskolákban tanító vallásoktatók elsősorban vegyenek részt e konferencián, hogy abból további munkájukra nézve termékenyítő szempontokat és irányítást nyerjenek. Felhívom az egyházközségek elnökségeit, illetve presbiteriumait, hogy a megnevezett iskolákban tanító vallásoktatóikat e konferenciára, ha elháríthatatlan akadályuk nincs, küldjék ki, s költségeik fedezéséről a lehetőség szerint gondoskodjanak.

Debrecen, 1941 február hó 28.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1010—1941. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr az 1941. évi február hó 3. napján 53.342/V-1941. szám alatt kelt rendeletével a „Kék madár” című film megtekintése tárgyában intézkedett.

(L. a Hivatalos Közlöny 1941. évi február hó 15-én kiadott számában.)

Felhívom valamennyi iskolánk igazgatóságát, hogy ebben az ügyben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr rendeletéhez alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1941 március 7.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1020—1941. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr az 1941. évi január hó 31. napján 223-1941. eln. szám alatt

kelt rendeletével Paar Kálmán kondorfai kőművesmester, vállalkozónak a vallás- és közoktatásügyi Miniszter tárcája körébe eső építkezésekből való kizárása tárgyában intézkedett.

(L. a Hivatalos Közlöny 1941. évi február hó 15-én kiadott 4. számában.)

Felhívom valamennyi esperes, lelképásztor és igazgató urat arra, hogy ebben az ügyben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr rendeletéhez alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1941 március 7.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1021—1941. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1941. évi február hó 3. napján 53.342—1941. V. szám alatt kelt rendeletével a középiskolai tanulók magaviseletli jegyének megállapítása tárgyában intézkedett.

(L. a Hivatalos Közlöny 1941. évi február hó 15-én kiadott 4. számában.)

Felhívom középiskoláink igazgatóit, hogy ebben az ügyben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr rendeletéhez alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1941 március 7.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1029—1941.

FELHÍVÁS

a kebelbeli református közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz és vallásánaráihoz, valamint a nem református iskolák vallásoktatóihoz a Debrecenben 1941. évi április hó 6. és 7. napjain rendezendő virágvasárnap diákkonferenciát tárgyában.

Felhívom az érdekelt figyelmét arra, hogy a Soli Deo Gloria diákszövetség debreceni csoportja — mint a tiszántúli egyházkerület diákmissziói munkása — április hó 6—7. napjain konferenciát rendez. A konferencia tárgya: keresztény szabadság és keresztény szolgálat a református diákság életében. Kívánatosnak tartom, hogy református tanuló ifjúságunk minél nagyobb számban vegyen részt a konferencián. A konferenciával kapcsolatos mindennemű ügyben Kiss Antal Jenő konventi ifjúsági lelkész (Debrecen, Bunditca 5. szám) ad felvilágosítást.

Debrecen, 1941 március 8.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Tiszántúli református egyházkerület vallásoktatási szakosztálya.

12—1941. szám.

MEGHÍVÓ

egyházkerületi valláspedagógiai konferenciára.

A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése 352/1940. számú határozatával egyházkerületi valláspedagógiai konferencia tartását rendelte el.

A konferencia helye: Debrecen, Diakonissza-intézet.

A konferencia ideje: 1941 április hó 16—17. napjai.

A konferencia műsora:

Április 16-án, szerdán:

9 órakor: Bibliamagyarázat. Végzi: Nagy István diakonissza-intézeti igazgató.

10 órakor: Előadás megbeszéléssel. „Az iparostanonc környezete, iskolája és lelkigondozása. Előadó: Dr. Durkó Gábor lelkész, Szeged.

12 órakor: Előadás megbeszéléssel. „A gazdasági iskolák vallásánításának eredményessége, különös tekintettel a tantervre.” Előadó: Nagy József lelkész, Hajdúhadház.

1 órakor ebéd.

4 órakor megbeszélés egyházmegyei vallásoktatási előadókkal.

Délután 5 órakor: Előadás megbeszéléssel. „Tankönyvkérdés a gazdasági és iparostanonciskolákban.”

7 órakor: Bibliamagyarázat. Végzi: Dr. Soós Béla egyetemi m. tanár, elnök.

Április 17-én, esütörtökön:

Délelőtt 8 órákor: Bibliamagyarázat. Végzi: *Nagy István*, igazgató-lelkész.

10 órákor: Előadás megbeszéléssel. „A VII—VIII. elemi osztályok tanterve a gyakorlatban.” *Tomay Dezső* lelkész, Derecske.

11 órákor: Tanítás megtekintése a Csapó-utcai református elemi iskola VII. osztályában.

12 órákor: Tanítás megtekintése a városi iparostanonciskola III. osztályában.

12 órákor ebéd.

Délután 4 órákor: Előadás megbeszéléssel. „Az elemi iskolát elhagyott növendékek konfirmálása.” Előadó: *Szabó Gyula* lelkész, Hajdúböszörmény.

16 órákor: A konferencia berekesztése. Utána bibliamagyarázat. Végzi: *Dr. Soós Béla* egyetemi m. tanár, elnök. A konferenciára hivatalosak az egyházkerület összes vallásánál foglalkozó lelkészei. A figyelmet felhívom főtisztelendő és méltóságos D. Dr. Révész Imre püspök úr 902-1941. számú körlevelére, mellyel felhívja az érdekelteket egyházközségek elnökségeit és presbitériumait, hogy vallás-ökölataikat a konferenciára küldjék ki és költségeik fedezéséről gondoskodjanak.

Vidéki résztvevők korlátolt számban — a jelentkezés sorrendjében — szállást nyerhetnek a Diakonissza-intézetben, azonban lepedőt, kispárnát és takarót hozniok kell. Ugyanitt mérsékelt áron ellátást is nyerhetnek azok, akik igényüket a jelentkezés alkalmával bejelentik. (Cukrot hozni kell!)

Jelentkezési határidő: Április 1. Jelentkezések az egyházkerületi vallásoktatási előadó címére küldendők: *Dr. Módis László* Debrecen, Nyil-utca 108. sz.

Szíves szeretettel hívjuk meg ezúton is a debreceni tudományegyetem hittudományi karának professzorait, a debreceni lelképásztorokat, az egyházkerület vallásánál, a debreceni református intézetek tanárait, valamint a debreceni református tanítótestület tagjait.

Debrecen, 1941 március hó 10.

Testvéri köszöntéssel:

Dr. Soós Béla,
egyházker. biz. elnök.

Pályázati hirdetmények

Minden pályázati hirdetményt a *Debreceni Protestáns Lapban*, mint egyházkerületünk hivatalos lapjában közzé kell tenni és az első közzétételétől pályázatot az előző hó 25-ig, a 15-én közzétételétől pedig a hó 10. napjáig kell a **Kiadóhivatal** címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki Hivatal.) beküldeni.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától
1106—1941. szám.

Pályázat

a felsőszabolcsi református egyházmegyébe kebelezett **gyürei lelképásztori** állásra.

Javaldalom:

1. Kézpénz 18-98 K.
2. 26 kat. hold 148 □-öl szántóföld.
3. 5 kat. hold 490 □-öl kaszáló.
4. 1775 liter búza (konv. értéke).
5. 1192 liter rozs (konv. értéke).
6. 6 öl tűzifa beszállítva (konv. értéke).
7. Széna pénz 92 K.
8. 4 hold egyszeri szántása és 4 hold egyszeri kaszálása (konv. értéke).
9. Stóla az egyházkerületi szabályzat szerint.
10. Állami fizeteskiegészítés 869-92 K.

Lelkész a használatában lévő földekért az adót maga fizeti.

Lelkész fizetését az egyház felvévenként utólagosan tartozik fizetni.

Megváltandó beruházás 500 P.

Pályázatok: Református Esperesi Hivatal, Demecser, Szabolcs megye, küldendők.

Debrecen, 1941 márc. 17.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmény.

Az Országos Református Tanáregyesület és az Országos Evangélikus Tanáregyesület közös tankönyvbizottsága pályázatot hirdet a református és evangélikus gimnáziumok és leánygimnáziumok VIII. osztálya számára az új Tanterv szerinti készítendő „Bölcsészeti” című tankönyvre.

Az eltérő tantervi anyag miatt külön tankönyv szerkesztendő a fiúgimnázium és külön tankönyv a leánygimnázium számára.

Pályázati határidő: 1941 november hó 30.

A pályázat titkos. Jelég levéllel ellátott pályaművek a jelzett terminusig a Debreceni Református Gimnázium Igazgatóságához adandók be, 5 írógépelt példányban. A pályadíjnyertes mű Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalatának tulajdonába megy át. A szerzői díj a tankönyv eladási árának 10%-a, amit az említett könyvnyomda-vállalat a szerzőnek a teljes kiadás után a tankönyv megjelenésekor folyósít.

Debrecen, 1941 február hó 25.

Dr. Papp Ferenc.

Pályázati hirdetmény.

A debreceni református Kollégium Intézőtanácsa az egyházkerületi és kollégiumi *pénztárnoki állásra* pályázatot hirdet. A pénztárnok javadalom és előlépés szempontjából az állami alkalmazottakra érvényes X. és IX. fiz. osztályba van sorolva. Főiskolai képzettség esetén egy fizetési osztállyal magasabb javadalomra is előléptethető. Legalább középfiskolai, vagy azzal egyenlő végzettséggel kell bírnia, és azt továbbá az államszámvitelani képesítést és megfelelő könyvvezetési gyakorlatot igazolnia. Hivatali biztosítéka az állásnak megfelelő kezdőfizetés egy évi összege. Munkabeosztását a Szervezeti Szabályzat tartalmazza. Míg az egyházkerületi és kollégiumi tisztviselőknél a Lelkesi Nyugdíjintézet kötelekébe való felvétele megtörténhetik — amire nézve már lépések történtek —, csak az OTI-nak lesz öregségi és betegségi biztosításra bejelentett tagja. A költséges felszerelt pályázati kérvények 1941. évi március hó 31-ig bezárólag adandók be a Kollégium tanácsjegyzői hivatalába.

A **nagyboeszkői** missziói egyházközség nyugdíjazás folytán megüresedett *lelkési állására* pályázatot hirdet az alábbi díjlevélre:

„Díjlevél a nagyboeszkői református missziói kör lelkésze részére. a) Javaldalom: 1. A missziói kör hívei részéről az 1903. évben a nagyboeszkői református lelkési állás fizetésének rendezésére megajánlott évi 390 kor. 2. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr által 153.921—1908., illetve 92.436—1909. szám alatt folyósított évi állami fizeteskiegészítés (congrua) 1579 kor. 60 fillér. 3. A főtisztelendő és nagyméltóságú Konvent által adott évi állandó missziói segély 600 kor. 4. A szokásos stóla (palástdíj) évi 50 kor., mely helyben keresztelésnél kettő (2) kor., esketésnél tíz (10) kor., imásmetésnél hat (6) kor., prédikációsnál tíz (10) kor., mely teendőket a lelkész a valódi szegényeknél díjmentesen tartozik teljesíteni; vidéken a helybeli stóladíjak kétszerese illeti a lelkészt, de a szegényeknél ott is díjmentesen tartozik a teendőket elvégezni. Egyháztanács különben a mindenkori lelkész pástori bölcsességétől és misszionáriusi lelkiületétől ren él és elvárja, hogy a stóla felszámítása alkalmával szegény híveink anyagi viszonyaihoz keresztényi érzülettel fog alkalmazkodni. 5. A vallásánál után járó helybeli és vidéki jelenleg megállapított s a jövőben megállapítandó állampénztári s esetleg magán- és felekezeti iskolákból kiutalt díjak. Összesen 2619 kor. 60 fillér, azaz Kettőezerhatszáz-tizenkilenc korona és 60 fillér, melyből 400, azaz Négy száz korona útiátalányt, 600 azaz Hatszáz korona elemi, ruházati drágasági pótlékot és reprezentálási összeget képez. 6. A nagyboeszkői 45. sz. tjkben 4821. hrsz. alatt foglalt mintegy 585 □-öl, továbbá az 1889. hrsz. alatt foglalt 4822. és 5002. hrsz. 314 □-öl területű telekudvar és kert használatára a kötelesek 2. pontjában körülírt területek levonásával. 7. Az előbbi pontban körülírt kettőstelken lévő főépület (három szoba, előszoba, konyha, kamara, pince (magán- vagy családi lakásul), továbbá a kis épület (egy tágas szoba, kettő kis szoba, előszoba, konyha, kamara, pince) irodahelyiségül és amennyiben az egyház a lelkésznek semmi költséget nem adhat, sem istálló nem épített, bérházul is, kikötve, hogy e kis ház után — bérbeadás esetén — a kivetett mindennemű adót a mindenkori lelkész lesz köteles fizetni. 8. Egy fából készült kettős disznóól és fasszín használatu. b) Kötelesek: 1. Az egyházi törvények I. tc. 54. és 55.

§-ában előírt teendők pontos végzése az egyházi felsőbbhatóságok által a folyó évben meghatározandó területen. 2. A „Javadalom” 6. pontjában körülírt kettőstelek területéből a telekrendezésre készített és az egyháztanács 1911. évi ápril 20-án tartott gyűlésén 6. sz. határozattal főbb tekintetben elfogadott és hitelesített „tervrajz” szerint a templom déli oldalánál a templom falával párhuzamosan a bejáratától a torony sarkáig hat (6) méter szélességben épített egyenes utat és virágos útszegélyt (231 □), továbbá az abból a templom keleti oldalánál három méternyire derékszög alatt egyenesen a szomszéd telekig húzódó egy méter széles utat (130 □ m.) a templomi közönség részére, üdülésére, az ugyanazon telken, természetbeni lakással ellátott egyházi-harangozó igénybevétele mellett sértetlenül és odaadólag gondoztatni és az esetleg felmerülő közlekedési akadályokat elhárítani. 3. A templom kellő tisztántartásáról, szellőztetéséről egyházi-harangozó igénybevételevel gondoskodni. 4. A templom nyugati részének szomszédságában lévő lakásban (egy kis szoba, konyha, kamra, fűszárító, dísznövény) az egyháztanácsnak nyolc nap alatt leendő bejelentés kötelezettsége mellett megfelelő, alkalmas, józanéletű, feddhetetlen erkölcsű és vallásos egyént egyházi-harangozónak alkalmazni, őt kötelessége teljesítésében ellenőrizni. E kis ház előtt kettő méter előtér után 3-70 (Három méter és 70 cm.) szélességben képezett ízléses virágos tábla fenntartására felügyelni, mely táblának gondozása egyházi-harangozó kötelessége. E kis ház északi oldalától egy méterre a toronytól nyugat felé két méterre kezdődő és egyenes vonallal határozott északnyugati teleksarkot sértetlenül az egyházi-harangozó kertiletményeül fenntartani, valamint a lakás déli oldalánál egyeneszárú háromszöget képező területet udvaraként megoltalmazni úgy, hogy az egyházi-harangozó lakása udvara, kertje dűlénny alakú, mintegy 350 (háromszázötven) □ méter területet alkot. A 2. és 4. kötelességi pontok alatti területek leszámításával a kettőstelek lelkes legjobb belátása szerint rendezheti és használhatja. 5. A költségvetésben felvett évi kavicsmennyiséggel úgy a templomkert utakat, valamint az országútról felfezető síkatoron épített lépcsőzetes feljártot szükséghez képest betéríteni és jókarban tartatni, télen a havat elhárítani, az erre kötelezett egyházi-harangozóval. 6. A fizetése után járó adókat fizetni.

A pályázatok a máramarosugocsai református egyházmegye eszéreséhez Técsőre 1941 április 15-ig küldendők be. Az állás nem foglalható el, csak akkor, mikor a kongruatutalást a vallás- és közoktatásügyi minisztérium végzi újra, mert míg a katonai parancsnokság által utalt és a m. kir. illetményhivatal által kifizetett illetmény van érvényben, addig a nagyboesköi lelkes kongruat nem kaphat.

Técső, 1941 február 15. **Isaák**, eszéres.

Balsa református iskolászeke pályázatát hirdet nyolcnapos határidővel kétféle katonai szolgálatra bevonult *kántortanítójának helyettesítésére*. Fizetés törvényszerű. Lakás természetben.

Derecske református egyházközsége pályázatát hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett *férfitanítói* állásra. Pályázati határidő 1941 április 15. Fizetése: Lakáspénz: 6 hold 871 négyszögöl szántóföld, 36 q tűzifa, 5-40 q rozs; 18 értékében, államszegély. A fizetést az illetményhivatal folyósítja. Kötelessége: A rábizott osztály vagy osztályok tanítása, a kántor helyettesítése, vasárnapi iskolai oktatás és a belmissziói munkákban való segédkezés. Amennyiben a megüresedett földjavadalmas állásra már régebben szolgáló helybeli tanító lenne átválasztva, abban az esetben az így megüresedett tanítói állás lesz betöltve. A kellően felszerelt pályázati kérvényeket a Lelkipásztori Hivatalhoz kell beadni. Az állást 1941 szeptember hó 1-én kell elfoglalni.

A **győrteleki** református egyház pályázatát hirdet *kántortanítói* és *III. számú tanítói* állására 21 napi határidővel. A III. számú állásra nők is pályázhatnak. Részletes pályázati feltételek e lap január 15-i számában. Kántori bemutatkozásra a közbeeső vasárnapok bármelyikén lehet jelentkezni. Cím: Református Iskolászek, Győrtelek.

Hermánszeg református egyháza lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra pályázatát hirdet. Javadalom: Helyi 13 értékegység és lakás, államszegély. Kötelesség: I-IV. vegyesosztály tanítása, kántori, belmissziói teendők végzése, lelkes helyettesítése szükség esetén, iskolán kívüli népművelés. Határidő 21 nap. Nők is pályázhatnak. Válaszbélyeggel, okmányokkal felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatalnak küldendők, u. p. Számossági Iskolászek.

A **kismarjai** egyház katonai szolgálatra bevonult *tanítója helyettesítésére* e lap folyó évi január hó 15-i számában megjelent pályázati hirdetményt április 6. határidővel megújítja az Iskolászek.

Mikepéres református egyházközsége pályázatát hirdet lemondás folytán megüresedett II. számú *férfitanítói* állásra. Javadalom 22 értékegység, lakás, államszegély. Kötelesség: törvényes, szükség esetén lelkes és kántor helyettesítése, belmissziói munkában segédkezés. Amennyiben ezen állásra helyi tanerő nyerne áthelyezést, ugyanezen pályázati hirdetés alapján orgonista kántortanítói állás kerül betöltésre. Ennek javadalma 32 értékegység, lakás, államszegély, temetési stola. Kötelesség: Lelkes helyettesítése, összes kántori teendők végzése, énekvezetése, legátus tartása, belmissziói munkákban állandó munkálkodás. Pályázat mindkét állást illetően ezen hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Kántorpróba pályázók közül prezbitérium meghív, útiköltiséget nem térít meg. Állás választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázatok Református Lelkeszi Hivatal, Mikepéres, Hajdú megye címre küldendők. Pályázónak jeleznie kell, hogy pályázata mindkét állásra szól-e. Korteskedés kizáró ok.

Az **öcsödi** református egyház pályázatát hirdet lemondás folytán megüresedett veresházi *tanítói* állására. Javadalom: Természetbeni lakás, 40%-os helyi hozzájárulás és államszegély. Pályázhatnak férfiak és nők egyaránt. Kötelesség: I-VI. vegyesosztályok tanítása, gazdasági iskola I-III. vegyesosztályának tanítása, belmissziói munkában, valamint a népművelésben való részvétel. Pályázati határidő 21 nap. Pályázatok Öcsödi Lelkeszi Hivatal címére küldendők, Békés vm. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Választás a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr jóváhagyásától feltételezetten válik joghatállyossá.

Ramoesháza református egyháza 14 napos határidővel pályázatát hirdet II. számú *tanítói* állásra. Megválasztott tanító (tanítónő) tanév végéig helyettes minőségben nyerni alkalmazást. Fizetés és kötelesség törvényszerű. Állás azonnal elfoglalandó. Szabályszerűen okmányolt kérvények válszbélyeggel Református Iskolászek, Ramoesháza, küldendők.

Szernyei református egyház prezbitériuma pályázatát hirdet *helyettes kántortanítói* állásra a folyó tanévre. Nők is pályázhatnak. Fizetés törvényszerű. Pályázati határidő 21 nap. Állás azonnal elfoglalandó.

A **tetétleni** református egyházközség pályázatát hirdet a megjelenéstől számított 21 napi határidővel a VI. számú *férfitanítói* állásra.

Fizetés: 1. A fizetési osztályoknak és fokozatoknak megfelelő államszegély. 2. Helyi hozzájárulás az egyháztól az alapfizetés 10%-a és lakbér. Az összes fizetést az illetményhivatal folyósítja.

Kötelesség: Az egyház által reábizandó osztály vagy osztályoknak a tiszántúli református egyházkerület tanterve szerinti vezetése, lelkes és kántor akadályoztatása esetén többi tanítótársaival felváltva azok helyettesítése, belmissziói munkában való segédkezés. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatalhoz, Tetétlen, Hajdú megye, küldendők.

Vasmegyer egyházközség a mult számban megjelent pályázatát 21 napos határidőre hirdeti. Értékegység: 46.

MISKOLCZY LAJOS
papi palást készítő

KASSA, Fő-utca 59.
UNGVAR,
Pázmány Péter-u. 3.

Selyempalástot készíti
már 140—P-től kezdve,
süveget 15—pengőrt.

TARTALOM:

Dr. Gál Lajos: Senior és Superintendens a XVI. századi Magyarországon, különös tekintettel az egykori nemetországi protestáns kánonokra.
Jakucs István: A Kollégium támogatása.
Halottaink. — Különfélék. — Hivatalos értesítés. — Pályázati hirdetések. — Hirdetések.

Leikész urak figyelmébe!!!
RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen
szolgálg, helyszíntre leutazik.
Kalvinista cég!
Vállalati összegének 2-5%-át a református lelkészárva javára adja.
Számos elismerő és kitüntető bizonyítványok.
Tiszalók. Postaiókök 11

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókjá, Debrecen
Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával:
betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Papi palástot és süveget
a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti
Szénási Sándor
Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.
JÓ MINŐSÉGI PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A „**TAKARÉKOSSÁG**”
KERESKEDELMI RT
kötelékébe tartozó cégek ma is vál-
tozatlan feltételek mellett
s zavartalanul állanak rendel-
kezésére mindazon mt. vásárlóknak,
kik mindenkor pontos fizetményeik
igazolására érvényes vásárlási
utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNUMGYÁR RT.
PECS, József-u. 30.

Orgonák, harmónumok javi-
tása, átépítése, új homlokzat-
sípok, villamos fűtőberende-
zések. — Múltányos feltételek,
művészi kivitel.

Újból kapható

A Heidelbergi Káté
kisalakú kiadása.

Ára 30 fillér.

Megrendelhető a „**MÉLIUSZ**”
könyvkereskedésben **DEBRECEN**.

DEÁK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő
és papiszabósága. **Hódmezővásárhely, IV., Feleki-u. 46. szám.**
Az országos hírv Szántó I.-nek 1935. óta haláláig volt palást-, tógá-
készítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselyempalástot, sü-
veget, tógát, övet, papi mellényt, Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi
Tiszteletes Uraknak, nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron
átalakítom ORLE-formába. Elismerő- és ajánlólevelekkel, mintákkal
szolgálg. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert
finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Plac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Messzemenő kedvezmények a házi gázveze-
tékek berendezésénél.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fűrdő- és fűtőkály-
hák olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés:

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyó-
sít. — Mint a Futura főbizományosa, fog-
lalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK:
Bank: 19-70. és 22-32. Terménysztyály: 28-66. szám.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE

ELSŐRENDÜ

KIVITELBEN

FÉNYES
ILONA

RIMASZOMBAT

